

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	III
ÜNİTE: 1. PSİKOLOJİ VE GELİŞİM PSİKOLOJİSİ	15
Bilimin Anlamı ve Özellikleri.....	17
Psikoloji.....	18
Gelişim Psikolojisi.....	25
Öğrenme Psikolojisi.....	26
Psikolojide Araştırma Yöntemleri.....	26
Gelişim Psikolojisi ve İlgili Kavramlar.....	29
Gelişimle İlgili Temel Kavramlar.....	30
Gelişim Alanları.....	32
Gelişim Dönemleri.....	33
Gelişim Görevleri.....	34
Gelişimin Temel İlkeleri.....	36
Gelişim Etkileyen Faktörler.....	37
Temel Kavramlar.....	42
Değerlendirme Soruları.....	43
Yararlanılan Kaynaklar.....	46
ÜNİTE: 2. FİZİKSEL GELİŞİM.....	47
Fiziksel Gelişim.....	49
Doğum Öncesi ve Sonrası Bedensel ve Devinsel Gelişimi Etkileyen Faktörler.....	50
Doğum Öncesi Dönemde Bedensel Gelişim.....	52
Doğum Sonrası 0-2 Yaşlarda Bedensel ve Devinsel Gelişim.....	55
Okul Öncesi Dönemde (3-6 Yaşlar) Bedensel ve Devinsel Gelişim.....	58
Okul Öncesi Dönemde Öğretmenlere Öneriler.....	59
İlköğretim Döneminde (6-12 Yaşlar) Bedensel ve Devinsel Gelişim.....	60
İlköğretim Döneminde Öğretmenlere Öneriler.....	62
Ergenlik Döneminde (12-18 Yaşlar) Bedensel ve Devinsel Gelişim.....	62
Ergenlik Döneminde Öğretmenlere Öneriler.....	65
Temel Kavramlar.....	66
Değerlendirme Soruları.....	67
Yararlanılan Kaynaklar.....	68
ÜNİTE: 3. BİLİŞSEL GELİŞİM.....	71
Bilişsel Gelişim.....	73

Jean Piaget.....	74
Temel Kavramlar.....	74
Bilişsel Gelişimi Etkileyen Faktörler.....	78
Bilişsel Gelişim Dönemleri.....	78
Duyusal-Motor Dönem.....	79
İşlem Öncesi Dönem.....	84
Somut İşlemler Dönemi.....	90
Soyut İşlemler Dönemi.....	94
Bilişsel Gelişimin Eğitim Açısından Önemi.....	96
Öğretmenlere Bilişsel Gelişimle İlgili Öneriler.....	97
Temel Kavramlar.....	99
Değerlendirme Soruları.....	101
Yararlanılan Kaynaklar.....	103
ÜNİTE: 4. DİL GELİŞİMİ.....	105
Dil Gelişimi.....	107
Dilin Temel Bileşenleri ve Kuralları.....	111
Dil Gelişimi Kuramları.....	112
Davranışçı Kuram.....	112
Sosyal Öğrenme Kuramı.....	112
Bilişsel Kuram.....	113
Biyolojik (Psiko-Linguistik) Kuram.....	113
Dil Gelişiminin Dönemleri.....	114
Piaget ve Çocuk Dili.....	117
Vygotsky'nin Dil Gelişim Kuramı.....	122
Dil Gelişimini Etkileyen Faktörler.....	122
Dil Gelişiminde Uyulması Gereken Temel Esaslar.....	125
Temel Kavramlar.....	126
Değerlendirme Soruları.....	127
Yararlanılan Kaynaklar.....	129
ÜNİTE: 5. DUYGUSAL GELİŞİM.....	131
Duygusal Gelişim.....	133
Duygusal Çıktı.....	136
Duygusal Geribildirim.....	137
Duygusal Gelişim.....	137
Duygusal Güçsüzlük.....	137
Duygusal İstismar.....	138
Ruhsal ya da Duygusal Sorunlu Bireylerin Özellikleri.....	138
Duygusal Durum.....	139
Gelişim Dönemlerine Göre Duygusal Gelişim.....	139

Duygusal Gelişim İçin Neler Yapılmalıdır?.....	152
İstenilmeyen Duygularla Başa Çıkmak.....	152
Duyguların Gelişimi ve Eğitimsel Boyutu.....	152
Öneriler.....	156
Temel Kavramlar.....	157
Değerlendirme Soruları.....	158
Yararlanılan Kaynaklar.....	159
ÜNİTE: 6. SOSYAL GELİŞİM.....	161
Sosyal Gelişim.....	163
Sosyal Gelişimi Etkileyen Faktörler.....	164
Sosyal Gelişim Dönemleri	164
Bebeklik Döneminde Sosyal Gelişim (0–2 yaş).....	164
İlk Çocukluk Döneminde Sosyal Gelişim (3–5 yaş).....	168
Son Çocukluk Döneminde Sosyal Gelişim (6–12 yaş).....	170
Ergenlik Döneminde Sosyal Gelişim (12–20 yaş).....	172
Temel Kavramlar.....	176
Değerlendirme Soruları.....	177
Yararlanılan Kaynaklar.....	179
ÜNİTE: 7. KİŞİLİK GELİŞİMİ.....	181
Kişilik Gelişimi.....	183
Kişilik ve Kişilikle İlgili Kavramlar.....	185
Psikoanalitik Teori.....	187
Psikoseksüel Gelişim.....	191
Yeni Psikanaliler.....	194
Rank ve Ayrılma Anksiyetesi.....	194
Karen Horney ve Düşmanlık Duygusu.....	195
Harry Stack Sullivan ve Kişiler Arası İlişkiler Psikolojisi.....	195
Erich Fromm ve Yalnızlık Hissi.....	196
Anna Freud ve Ego Analistleri.....	196
Psikososyal Gelişim Kuramı.....	196
Kişilik Gelişiminde İnsancıl Kuramlar.....	207
Bir Öğrenme Süreci Olarak Kişilik Gelişimi.....	208
Kişilik Gelişiminde Özellik-Faktör Yaklaşımı.....	208
Öğretim Kademelerine Göre Kişilik Gelişimi İçin Okullarda Neler Yapılabilir.....	209
Temel Kavramlar.....	212
Değerlendirme Soruları.....	213
Yararlanılan Kaynaklar.....	214

ÜNİTE: 8. AHLAKİ (MORAL) GELİŞİM.....	215
Ahlaki (Moral) Gelişim.....	217
Ahlak Gelişimi Kuramları.....	218
Psikoanalitik Kuram.....	218
Sosyal Öğrenme Kuramı.....	218
Bilişsel Kuram.....	219
Piaget'in Ahlak Gelişimi Kuramı.....	219
Kohlberg'in Ahlaki Gelişim Kuramı.....	220
Gilligan'ın Ahlaki Gelişime İlişkin Görüşleri.....	224
Ahlaki Gelişimi Destekleme.....	224
Değerlendirme Soruları.....	226
Yararlanılan Kaynaklar.....	228
ÜNİTE: 9. ÖĞRENME İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR	
VE ÖĞRENMENİN BİYOLOJİK TEMELLERİ.....	231
Öğrenme ile İlgili Temel Kavramlar ve Öğrenmenin	
Biyolojik Temelleri.....	233
Eğitim Süreci Özellikleri.....	235
Eğitim ve Öğretim İlişkisi.....	236
Öğrenme ile İlişkilendirebileceğimiz Kavramlar.....	237
Öğrenme İlkeleri.....	240
Öğrenmenin Biyolojik Temelleri.....	243
Nörofizyolojik Yaklaşımın Öğretim İlkeleri.....	248
Temel Kavramlar.....	249
Değerlendirme Soruları.....	250
Yararlanılan Kaynaklar.....	251
ÜNİTE: 10. DAVRANIŞÇI KURAMLAR.....	253
Davranışçı Yaklaşım.....	255
Davranışçı Öğrenme Kuramları.....	256
Klasik Koşullanma.....	258
Klasik Koşullanmanın Eğitimde Kullanılması.....	267
E.L. Thorndike ve Öğrenme İlkeleri.....	269
Jhon B. Watson ve Davranışçılık.....	270
E. W. Guthrie ve Öğrenme İlkeleri.....	271
Edimsel Koşullanma.....	273
Klasik Koşullanma ile Edimsel Koşullanmanın	
Karşılaştırılması.....	276
Edimsel Koşullanmanın Sınıfta Uygulanması.....	288
Temel Kavramlar.....	290

Değerlendirme Soruları.....	293
Yararlanılan Kaynaklar.....	295
ÜNİTE: 11. GESTALT KURAMI.....	299
Gestalt Kuramı.....	317
Tarihçesi.....	317
Felsefi Temelleri.....	318
Gestalt Psikolojisinin Temel İlkeleri.....	320
Gestalt Psikolojisinin Temel Kavramları.....	320
Algı.....	320
Algı Yasaları.....	321
Algısal Yetilerimiz.....	323
Kültür ve Algı.....	328
Çevre.....	329
Yaşantı.....	329
Öğrenme.....	330
Gestalt Kuramının Eğitim Açısından Önemi.....	332
Gestalt Terapisi.....	333
Temel Kavramlar.....	334
Değerlendirme Soruları.....	336
Yararlanılan Kaynaklar.....	338
ÜNİTE: 12. HÜMANİST KURAM.....	319
İnsancıl (Hümanist) Psikoloji.....	321
Benlik Kavramı.....	328
Kendini Gerçekleştirme.....	328
İnsancıl Psikoloji ve Eğitim.....	329
Etkili Öğrenmenin Temel İlkeleri.....	330
Açık Sınıflar.....	333
İnsancıl Psikolojide Öğretmen.....	334
Öğrencinin Öğretime Katkısı.....	336
Temel Kavramlar.....	336
Değerlendirme Soruları.....	337
Yararlanılan Kaynaklar.....	338
ÜNİTE: 13. SOSYAL ÖĞRENME KURAMI.....	341
Sosyal Öğrenme Kuramı.....	343
Sosyal Öğrenme Kuramı ile Davranışçı Kuram Arasındaki Farklılıklar.....	344
Varoluşçu-İnsancıl Model ile Sosyal Öğrenme Kuramı Arasındaki Farklılıklar.....	347

Bilişsel Etkileşim ve Bilişsel Model Alma.....	348
Model Almanın Davranış Üzerindeki Etkileri.....	351
Modelle Öğrenme Sürecinde Gözlemci Özellikleri.....	352
Modelden Öğrenme Süreci (Gözlemle Öğrenme Süreci).....	353
Model Almanın Yolları.....	355
Modellerin Etkileri.....	355
Modelle Öğrenme Süreci ile Öz-yeterlik Arasındaki İlişki.....	355
Modelle Öğrenme ve Öz-Düzenleme Sistemi.....	357
Modelle Öğrenmenin Sınıfta Uygulanması.....	358
Temel Kavramlar.....	362
Değerlendirme Soruları.....	363
Yararlanılan Kaynaklar.....	365
ÜNİTE: 14. BİLGİYİ İŞLEME KURAMI.....	367
Bilgiyi İşleme Kuramı.....	371
Duyusal Bellek.....	372
Kısa Süreli Bellek.....	375
Uzun Süreli Bellek.....	377
Bilişsel Süreçler.....	381
Bellek Destekleyiciler.....	388
Yürütücü Biliş.....	391
Öğrenme Stratejileri.....	392
Bilgiyi İşleme Kuramının Eğitim Açısından Önemi.....	394
Öğretmenlere Bilgiyi İşleme Kuramıyla İlgili Öneriler.....	395
Temel Kavramlar.....	399
Değerlendirme Soruları.....	400
Yararlanılan Kaynaklar.....	401
ÜNİTE: 15. ÖĞRENMEYİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER.....	405
Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler.....	407
Öğrenmeyi Etkileyen Bireysel Faktörler.....	408
Öz-yeterlilik.....	409
Yükleme Kuramı.....	416
Yükleme Eğitimi.....	422
Bilişsel Stratejiler.....	424
Tahmin Etme.....	425
Soru Üretme.....	426
Eklemlleme (Elaboration).....	426
Özet Çıkarma.....	427
İçeriğe Verilen Değer.....	428
Amaç (Yönelimi)Odağı.....	431

Öğretmenin Motivasyonu Artırmada İşlevi.....	434
Temel Kavramlar.....	437
Değerlendirme Soruları.....	439
Yararlanılan Kaynaklar.....	441

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.1. Psikoloji Diğer Bilim Dallarını Arasındaki İlişki	19
Şekil 1.2 Beynin Yapısı	23
Şekil 1.3. DNA ve RNA	39
Şekil 2.2. Vücut Oranlarının Gelişimi	55
Şekil 9.1. Nöronun Yapısı ve Önemli Fonksiyonel Kısımları	244
Şekil 9.2. Sinir Sistemi	246
Şekil 9.3. Beynin Duyusal Alanları	247
Şekil 9.4. Beynin İşlevsel Alan Haritası	247
Şekil 10.1. Pavlov'un Klasik Koşullanma Deney Düzenineği	259
Şekil 10.2. Klasik Koşullanmanın Oluşumu Aşamaları	260
Şekil 10.3 Thorndike'in Problem	270
Şekil 10.4. Skinner Kutusu	274
Şekil 10. 5. Edimsel Öğrenme Grafiği	275
Şekil 10. 6. Ödül ve Cezanın Davranışa Etkisi	280
Şekil 10. 7. Pekiştirme tarifeleri	285
Şekil 11.1. Figür-Zemin İlişkisi	303
Şekil 11.2. Benzerlik (Similarity) Yasası	305
Şekil 11.3. Fiziksel Algı Yanımları	306
Şekil 11.4. Hareket Algısı	308
Şekil 11.5. Algıda Değişmezlik	309
Şekil 11.6. Wertheimer'in Paralel Kenar Problemi	312
Şekil 12.1. Maslow' un İhtiyaçlar Hiyerarşisi	324
Şekil 13.1. Kişisel, Çevresel ve Davranışsal Faktörler Arasındaki Etkileşim (Karşılıklı Belirleyicilik)	346
Şekil 13.2. Araçlı ve Sosyal Öğrenmeye Göre Pekiştiricilerin Öğrenme Süreci Üzerine Etkisi	347
Şekil 14.1. Bilgiyi İşleme Modeli	373
Şekil 14.2. Önemli Bilginin Önemsizden Ayırt Edilmesi	374
Şekil 14.3. Kısa Süreli Bellekte Bilginin Yer Değiştirmesi	376
Şekil 14.4. Ket Vurma	387
Şekil 14.5. Yerleştirme Yöntemi	389

TABLolar LİSTESİ

Tablo 2.1. Doğum Öncesi Gelişim Evreleri.....	54
Tablo 2.2. Bebeğin Refleksleri Tanımı ve İşlevleri.....	56
Tablo 2.3. Bebeklerde 0-24 Aylar Görülen Bedensel Gelişim Evreleri.....	57
Tablo 2.4. 3-6 Yaşlarında Devinsel Gelişim Özellikleri.....	59
Tablo 4.1. Dil Gelişimiyle İlgili Kuramların Karşılaştırılması.....	114
Tablo 4.2. Yaşamın İlk Altı Yılındaki Dil Gelişiminde Görülen Özellikler ve Önerilen Aktiviteler	118
Tablo 7.1. Freud'un Zihin Teorisi.....	189
Tablo 7.2. Ericson'a Göre İnsan Yaşamının Sekiz Evresi.....	204
Tablo 8.1. Kohlberg'in Ahlaki Gelişim Evreleri.....	223
Tablo10.1. Thorndike'in Problem Kutu.....	262
Tablo10.2. Kaçınma Koşullanması Oluşum Şeması.....	278
Tablo 10.3 Pekiştireç ve Pekiştirme Türleri Arasındaki İlişkiler....	283
Tablo 12.1 Kendini Gerçekleştiren İnsanın Özellikleri.....	326
Tablo 12.2. Kendini Gerçekleştirmeye Yönlendiren Davranışlar....	326
Tablo 12.3. Açık Sınıflar Ve Geleneksel Sınıfların Temel Farklılıkları.....	332
Tablo 13.1. Karşılıklı Belirleyicilik Sistemi.....	349
Tablo 13.2. Modelden Öğrenme Süreci.....	354
Tablo 13.3. Model Alma Sürecinden Kaynaklanan Etkiler.....	356
Tablo 13.4. Öz Düzenleyici Sistemin Yapıları.....	358
Tablo 13.5. Sosyal Öğrenme Kuramının Özeti.....	361
Tablo 14.1. Uzun Süreli Bellek Yapıları.....	378
Tablo 14.2. Bellek Depoları.....	381

